

एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना व सबला
योजनेअंतर्गत घरपोच आहाराचा (THR) पुरवठा
करण्यासाठी अभिव्यक्ती स्वारस्य (Expression Of
Interest-EOI) द्वारे ई निविदा प्रक्रिया राबविण्यास
मान्यता देणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन
महिला व बाल विकास विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: एबावि-२०१४/ प्र.क्र.४६ /का-५
मंत्रालय, मुंबई - ४०० ०३२,
तारीख: २५ फेब्रुवारी, २०१६

वाचा :-

१. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे क्र.एबाविसेयो/का-२/आ.व
पो./२०१६/ ५२४, दि.१६/०२/२०१६
२. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र.एबाविसेयो/का-२
/२०१६/५४५, दि.१७/०२/२०१६.
३. आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई यांचे पत्र क्र-का/एबाविसेयो.
२/२०१६/५८१, दि.१८/०२/२०१६

प्रस्तावना :-

सर्वसाधारणपणे विकत घ्यावयाच्या वस्तुचे Specifications ठरवून अंदाजित किंमत काढून तदनंतर निविदा प्रसिध्द करून किमान किंमतीच्या देकार देणाऱ्यास पुरवठा करण्याचे आदेश दिले जातात. काही प्रकरणांमध्ये विशेषतः तांत्रिक सेवा घेण्यासाठी तांत्रिक विश्लेषण व वित्तीय देकार याचा Weighted Average काढून मुल्यमापन केले जाते. राज्य शासनाने नुकत्याच जाहिर केलेल्या खरेदी धोरणामध्ये याप्रमाणे तरतुदी केलेल्या आहेत. मात्र एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना व सबला योजनेअंतर्गत पोषण आहाराची गुणवत्ता टिकवून ठेवणे हे अत्यंत महत्वाचे आहे. तसेच यासंदर्भात केंद्र शासनाने ठरवून दिलेली मानके व किंमतीची मर्यादा पण पाळणे आवश्यक आहे. केंद्र शासनाने पोषण आहाराचे दर निश्चित केलेले असल्याने किंमतीवर स्पर्धा करण्याची आवश्यक नसावी व तसे केल्यास काम मिळवून घेण्यासाठी कमी किंमतीच्या देकार देण्याचा कल राहील. कमी किंमतीचा देकार दिल्यास गुणवत्तेवर परिणाम होऊ शकतो, कमी देकार दिल्यामुळे पुरवठादार गुणवत्ता व प्रमाण टिकवू शकणार नाही. त्यामुळे अभिव्यक्ती स्वारस्य (Expression Of Interest-EOI) पध्दतीने ई-निविदा मागविणे आवश्यक आहे. तथापि अशा प्रकारे ई-निविदा मागविण्याची तरतूद शासनाने नुकतेच दि.३०/१०/२०१५ रोजी जाहिर केलेल्या खरेदी धोरणात नसल्याने घरपोच आहार (THR) साठी अभिव्यक्ती स्वारस्य (Expression Of Interest-EOI) पध्दतीने ई-निविदा मागविण्यास मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय:-

प्रचलित खरेदी धोरणात (दि.३०/१०/२०१५ च्या) अभिव्यक्ती स्वारस्य (Expression Of Interest-EOI) पद्धतीने ई-निविदा मागविण्यासाठी तरतूद नसल्याने तसेच पुरक पोषण आहाराचे दर केंद्र शासनाने ठरविलेले असल्याने एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना व सबला योजनेअंतर्गत घरपोच आहार (THR) लाभार्थ्यांना पुरविण्याकरीता ई-निविदा मागवितांना दरासाठी स्पर्धात्मक निविदा (Commercial Bid) न मागविता केवळ Technical Bid द्वारे अभिव्यक्ती स्वारस्य (Expression Of Interest-EOI) पद्धतीने ई-निविदा मागविण्यास शासन मान्यता देण्यात येत आहे. त्याप्रमाणे निविदेचा मसुदा तयार करून शासन मान्यतेसाठी सादर करावा.

२. यापूर्वीच्या THR युनिट तपासणीअंती क वर्गामध्ये मोडणाऱ्या महिला बचत गट/ महिला मंडळ/ महिला संस्था यांना अ वर्गामध्ये येण्यासाठी सुधारणा करण्यास वाजवी संधी देण्यात यावी, असे निर्देश मा. मंत्रीमंडळाने दिलेले आहेत.

३. याप्रकरणी ई-निविदा तयार करतांना तथा त्यामधील अटीशर्ती निश्चित करतांना खालील मुद्दे विचारात घेण्याबाबत उदयोग विभाग व वित्त विभागाने अभिप्राय दिलेले आहे.

- १) राज्यातील ज्या प्रकल्पांमध्ये अभिव्यक्ती स्वारस्य पद्धतीने ई-निविदा मागवून आहाराचा पुरवठा करण्याचे प्रस्तावित आहे. त्यासाठी प्रत्येक प्रकल्पासाठी एका पुरवठादाराची निवड न करता प्रकल्पामध्ये १ किंवा २ किंवा ३ स्थानिक महिला बचत गट/ महिला मंडळ/ ग्रामपंचायत यांची निवड होऊ शकेल, अशा प्रकाराचे Specification निश्चित करावेत. त्यासाठी प्रत्येक जिल्ह्याचे वर्गीकरण नगर / ग्रामीण किंवा इतर उचित प्रकारे करण्यात यावे. जेणे करून उच्च न्यायालयाने दिलेल्या निर्देशानुसार स्थानिक महिला बचत गट/ महिला मंडळ / ग्राम समुदाय यांची जास्तीत जास्त निवड होऊ शकेल.
- २) प्रत्येक प्रकल्पनिहाय किमान २ पेक्षा अधिक स्थानिक महिला बचत गट/ महिला मंडळ/ ग्राम समुदाय यांना या अभिव्यक्ती स्वारस्य पद्धतीने ई निविदामध्ये भाग घेता येईल. या दृष्टीने स्थानिक महिला बचत गट/ महिला मंडळ/ ग्राम समुदाय यांच्याकडे उपलब्ध असणारा पुर्वानुभव, वित्तीय क्षमता व इतर बाबींचे Specification निश्चित करावे जेणे करून त्यांना स्पर्धामध्ये भाग घेता येईल.
- ३) Since the value of the meal is fixed at Rs.6.00 with equal contribution from Government of India and State Government bids cannot be invited on lower rates. However, bids could be invited with higher quantities being supplied in the same amount.
- ४) If bidding is not possible to obtain higher quantities with prescribed quality then only selection by expression of interest may be possible but evaluation should be based on pre-decided technical and financial criteria for which the marking on each parameter should be decided in advance and subsequently the evaluation sheets be placed on website. Selection of all those satisfying minimum criteria may be done only in case there are no other participants. Further, the area of supply should be small to satisfy Supreme Court guidelines.

- 5) The objective of the Supreme Court Orders is to involve village communities, Self help Groups and Mahila Mandals so that nutritious food can be made available at the local level. The objective may not be served if one or two agencies provide the nutritious food to several projects or at the District level, The objective can be best achieved by involving local groups and village communities at the Gram Panchayat level or utmost a cluster of villages which may involve several such groups in an ICDS project.
- 6) Accordingly, the expression of interest etc. should be done at the local level and the qualification criteria should encourage Self -help Groups and Mahila Mandals even if they have limited or no experience in ICDS projects.
- 7) यासंदर्भात समिती स्थापन करण्यात आली होती व समितीने हयाबददल विशिष्ट मुदयांबाबत आपला अहवाल दिलेला आहे. त्या अहवालाचा विचार करुन आहाराच्या संदर्भात गुणवत्तापूर्ण अखंडीत आहार व खात्रीपूर्वक पुरवठा करण्याच्या दृष्टीने मा. सर्वोच्च न्यायालय तसेच केंद्र शासनाच्या मार्गदर्शक सूचनांचे तंतोतंत पालन करुन पारदर्शक पध्दतीने प्रक्रिया करावी.

४. सदर शासन निर्णय उदयोग विभाग तसेच वित्त विभागाच्या अभिप्रायानुसार तसेच मा.मंत्रीमंडळाच्या मान्यतेनुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१६०२२३१७३०३५५२३० असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

सी.श.डोके

कार्यासन अधिकारी, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

मा. राज्यपालांचे सचिव, राजभवन, मुंबई
मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
मामंत्री. /राज्यमंत्री (मव. बा.वि. यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
उदयोग, ऊर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
आयुक्त, एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई.

सर्व जिल्हाधिकारी
सर्व मुख्य कार्यकारी अधिकारी, जिल्हा परिषद
महालेखापाल, १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता) मुंबई / नागपूर
महालेखापाल, महाराष्ट्र १/२ (लेखापरिक्षा) मुंबई / नागपूर
अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
निवासी लेखा परिक्षा अधिकारी, मुंबई
सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी,
सर्व विभागीय उपआयुक्त (महिला व बाल विकास)
सर्व उपमुख्य कार्यकारी अधिकारी (बा.क. / महिला व बाल विकास अधिकारी, जिल्हा परिषद
सर्व बाल विकास प्रकल्प अधिकारी (ग्रामीण/ आदिवासी/ नागरी प्रकल्प)
मुख्य लेखा परिक्षक, स्थानिक निधी लेखा, पुणे
सहाय्यक संचालक (वित्त व लेखा), एकात्मिक बाल विकास सेवा योजना, नवी मुंबई.
विभागातील सर्व कार्यासने
निवड नस्ती (कार्यासन -५)